

کتابشناسی شهرهای ایران

«قسمت پنجم»

بهرام قدیری

در شماره‌های گذشته این نشریه، ذیل عنوان «کتابشناسی شهرهای ایران» و ضمن معرفی اهداف و سرفصل‌های مندرج در کتابشناسی موصوف، بخشی از منابع تحقیق شهرهای ایران با عنوان زیر در اختیار خوانندگان قرار گرفت:

- ۱) مآخذ اصلی در زمینه جغرافیای تاریخی ایران به ترتیب زمان تألیف.
- ۲) کتابشناسی کلیات جغرافیای تاریخی ایران.
- ۳) کتابشناسی شهرنشینی و شهرسازی ایران.
- ۴) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه معماری و شهرسازی ایران.
- ۵) کتابشناسی مدیریت شهرهای ایران.
- ۶) فهرست کتابشناسی‌های موجود در زمینه شهرهای ایران.
- ۷) «کتابشناسی موردی شهرهای ایران» که به ترتیب حروف الفبا و بر مبنای نام شهرهای ایران تنظیم گردیده است. به علت حجم زیاد این بخش از کار، در شماره‌های گذشته از کتابشناسی موردی شهرهای ایران، حروف «آ»، «الف»، «ب»، «پ» و «ت» معرفی شد و در این شماره حروف «ج»، «ح»، «خ» و «ق» در معرض استفاده علاقمندان قرار می‌گیرد.

جاجرود

اورسل، ارنست: سفرنامه اورسل، ۱۸۸۲ م. ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۵۳

جاجرم

حکیم الممالک، علیبنی: روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ایرج افشار. تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

ناصرالدین شاه: سفرنامه خراسان. تهران، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۲

ناصرالدین شاه: سفرنامه دوم خراسان. تهران، شیناب، کاوش، ۱۳۶۳

ناصرالدین شاه: سفرنامه ناصرالدین شاه به خراسان، یا روزنامه حکیم الممالک. تهران، کارخانه سید سند آقا باقر طهرانی، ۱۲۸۶ ه. ق.

جاسک

جام

ابن بطوطه: سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمدعلی موحد. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۹
مولوی، عبدالحمید: آثار باستانی جام، مشهد، انجمن آثار ملی، ۱۳۲۹

جرجان

کیانی، محمد یوسف: «شهر جرجان»، در نظری اجمالی به شهرنشینی و شهرسازی در ایران، به کوشش محمد یوسف کیانی. تهران، بی‌نا، ۱۳۶۵

جزیره خارک

آل احمد، جلال: جزیره خارک در بنیم خلیج فارس. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۱

ابوطالب بن محمد اصفهانی: مسیر طالبی، یا سفرنامه میرزا ابوطالب خان، به کوشش حسین خدیوچم، با مقدمه ایرج افشار و غلامحسین یوسفی. تهران، کتاب‌های جیبی، فرانکلین، ۱۳۵۲
پور زاهد: جزیره خارک، اهواز، امیرکبیر، بی‌نا.

خسروی، خسرو: جزیره خارک در دوره استیلای نقت. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۲۲

سرفراز، علی اکبر: راهنمای آثار باستانی جزیره خارک. تهران، سازمان ملی حفاظت آثار باستانی، ۱۳۵۵

فرامرز، احمد: جزیره خارک. تهران، چاپخانه داور پناه، ۱۳۲۷

فلاندن، اوژن ناپلئون: سفرنامه اوژن فلاندن در سال‌های ۱۸۲۰-۱۸۲۱، ترجمه حسین نورصادقی. تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندرانسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

گبرشمن، رمان: جزیره خارک. تهران، نشریات شرکت‌های عامل نفت ایران، ۱۳۳۹

نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

نیپوره کارستن: سفرنامه کارستن نیپوره، ترجمه پرویز رحیمی. تهران، نوکا، ۱۳۵۲

جزیره قشم

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندرانسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.
ورجواند، پرویز: سفرنامه جنوب. تهران، چاپخش، ۱۳۵۱

جزیره کیش

ابن بطوطه: سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمدعلی موحد. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۹

نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

جزیره هرمز

اولین سفرای ایران و هلند: شرح سفر موسی بیگ، سفیر شاه عباس به هلند و سفرنامه بیان اسمیت، سفیر هلند در ایران، به کوشش داربوش مجلسی و دکتر حسین ابوترابیان. تهران، طهوری، ۱۳۵۶
باربارو، جوزافا: سفرنامه جوزافا باربارو، در کتاب سفرنامه‌های ونیزیان در ایران، ترجمه منوچهر امیری. تهران، خوارزمی، ۱۳۲۹

تاورنیه، ژان بانیست: سفرنامه تاورنیه، ترجمه ابوتراب نوری، با تجدید نظر کلی و تصحیح دکتر حمید شیروانی. اصفهان، سنایی و تأیید، ۱۳۶۹

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شیابویز، ۱۳۶۷

دیوالفوی، مادام ژان: سفرنامه خاطرات کاوش‌های باستان شناسی شوش ۱۸۸۴-۱۸۸۶، ترجمه ایرج فره‌وشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده هواز مابیل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

فبگوتروا، دن گاریاسیلوا: سفرنامه فبگوتروا، سفیر اسپانیا در دربار شاه عباس اول، ترجمه غلامرضا سمیمی. تهران، نشر نو، ۱۳۶۳

کرزن، جرج مان: «ایران و قضیه ایران»، ترجمه وحید سازندرانسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

والر، سبیبیلا شوستر: ایران صفوی از دیدگاه سفرنامه‌های اروپائیان، پژوهشی در روابط سیاسی و اقتصادی ایران (۱۷۲۲-۱۵۰۲ م.)، ترجمه و حواشی دکتر غلامرضا وره‌رام. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۲

ورجواند، پرویز: سفرنامه جنوب. تهران، چاپخش، ۱۳۵۱

هالینگبری، ویلیام: روزنامه سفر هیئت سرجان ملکم به دربار ایران در سال‌های ۱۷۹۹-۱۸۰۰ و ۱۸۰۱ م. ترجمه امیر هوشنگ امینی. تهران، کتاب سرا، ۱۳۶۳

جزیره هنگام

کرزن، جرج مان: ایران، ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲ جلد، تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰
 نوری زاده بوشهری، اسمعیل: نظری به ایران و خلیج فارس، بی جا، بی تا، بی تا.

جلفا

ارفع، رضا (ارفع الدوله): ایران دیروز، خاطرات پرنس ارفع (ارفع الدوله)، تهران، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۴۵

بروشکن، هینریش: سفری به دربار سلطان صاحبقران (۱۸۶۱-۱۸۵۹)، ترجمه کردیچ، ۲ جلد، تهران، اطلاعات، ۱۳۶۷

خلیلی عراقی، محمد رضا: خاطرات سفر آذربایجان و کردستان، تهران، جایخانه ارشد، ۱۳۲۸

دلند، آندره دولیه: زیبایی های ایران، ترجمه دکتر محسن صبا، تهران، انجمن دوستداران کتاب، بی تا.

سرسی، کنت لوزان دو: ایران در ۱۸۳۹-۱۸۴۰ م. (۱۲۵۵-۱۲۵۶ ه. ق.)، سفارت فوق العاده کنت

دوسرسی، ترجمه دکتر احسان اشراقی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به فرنگ، سفر دوم، تهران، دارالطباعة خاصه دولت، ۱۲۹۶ ه. ق.

جندق

حکمت یغمایی، عبدالکریم: جندق در روستای کهن به کران کویر، تهران، بی تا، ۱۳۵۳

رجبی، پرویز: جندق و نرود، دو بندر فراموش شده کویر نمک، تهران، توکا، ۱۳۵۷

گابریل، آلفونس: عبور از صحاری ایران، ترجمه فرامرکز نجد سمعی، مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

هدین، سون: کویرهای ایران، ترجمه پرویز رجبی، تهران، توکا، ۱۳۵۵

یغمایی، اسمعیل: جندق و قومس در اواخر دوره قاجاریه، تصحیح عبدالکریم حکمت یغمایی، تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۶۳

جهرم

حزین لاهیجی، محمدعلی: سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملابری، تهران، بنیاد، ۱۳۲۴

طوفان، حلال: شهرستان جهرم، شیراز، چاپخانه، طوفان، ۱۳۳۶

عبدالله زاده، رضا: جهرم، وضع اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و تاریخی، پایان نامه تحصیلی، شیراز، دانشگاه پهلوی، ۱۳۵۲

جیرفت

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده هزار مایلی در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری، تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

چالوس

استارک، فریا: سفرنامه الموت، لرستان و ایلام، ترجمه و حواشی علی محمد ساکی، تهران، انتشارات علمی، بی تا.

ایران، وزارت مسکن و شهرسازی، واحد شهرسازی و معماری: طرح جامع نوشهر و چالوس، تهیه شده توسط مهندسین مشاور بوربور، تلخیص عبدالحمید اشراقی، تهران، بی تا.

بوربور، مهندسین مشاور: طرح جامع نوشهر و چالوس، تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، واحد شهرسازی و معماری، ۱۳۲۷

جعفریان، قدرت الله: مونوگرافی شهر چالوس، پایان نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۲۹

طرح و کاوش (مهندسین مشاور): خلاصه گزارش طرح توسعه و عمران و حوزه نفوذ شهر چالوس، ساری، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل مسکن و شهرسازی استان مازندران، ۱۳۶۸

عزالدوله، عبدالصمد میرزا (و) ملکوتف: سفرنامه به ایران و روسیه، نواحی شمال ایران، به کوشش محمد گلین-فرامرکز طالبی، تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

مکتزی، چارلز فرانسویس: سفرنامه شمال، گزارش اولین کنسول در رشت، از سفر به مازندران و استرآباد، ترجمه منصوره اتحادیه (نظام مافی)، تهران، نشر گستره، ۱۳۵۹

ملکوتف: سفرنامه ملکوتف به سواحل جنوبی دریای خزر، تصحیح، تکمیل و ترجمه مسعود گلزاری، تهران، دادجو، ۱۳۶۲

منطقه، مهندسین مشاور: طرح جامع چالوس با اصلاحات نهایی، تهران، وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۵۷

ناصرالدین شاه: سفر ناصرالدین شاه به مازندران، تهران، محمد صنیع الدوله، ۱۲۹۴ ه. ق.

نوشین، جواد: چالوس، تهران، طهوری، ۱۳۵۵

چاه بهار — بندر چاه بهار

چمخاله

کشاورز، کریم: یادداشت های حسنک یزدی در سفر به گیلان، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۰

چهار محال و بختیاری

انه، کلود: اوراق ایران، خاطرات سفر کلودانه در آغاز مشروطیت، ترجمه ایرج پروشانی، تهران، انتشارات معین، ۱۳۶۸

عادل، کامران (و) احصایی، محمد: گذری به چهارمحال و بختیاری، تهران، دفتر مخصوص فرح، ۱۳۵۶

مورگان، ژاک دو: سفرنامه دو مورگان، ترجمه جهانگیر قائم مقامی، تهران، طهوری، ۱۳۳۵

نیکزاد، کریم (و) حسینی، امیر: جغرافیا و تاریخ چهار محال و بختیاری، اصفهان، بی تا، ۱۳۳۱

نیکزاد، کریم (و) حسینی، امیر: شناخت سرزمین چهارمحال، تهران، بی تا، ۱۳۵۷

خارک — جزیره خارک

علاءالملک: سفرنامه بلوچستان، به کوشش سیف الله وحیدنیا، تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۱
 کاتلمیه، اسلام (و) ملک، حسین: جای پای اسکندر و سفری در بلوچستان، تهران، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۶

خوشان — قوچان

خراسان

آموزگار، اسمعیل: تاریخ مختصر خراسان، مشهد، بی‌نا، ۱۳۵۲

ادیب هروی، محمد حسن: حدیقه الرصوبه، بی‌جا، چاپخانه خراسان، ۱۳۳۶

ارفع، رصا (ارفع الدوله): ایران دیروز، خاطرات پرسی ارفع (ارفع الدوله)، تهران، وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۲۵

استوارت: سفرنامه ترکستان، ترجمه مترجم خانه زاد علی مترجم دارالترجمه همایونی (متن ماشین شده صفحه ۱ تا ۱۷۶ از روی جلد چهارم مجموعه ناصری کتابخانه سلطنتی که در کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی و تعاون دانشگاه تهران موجود است).

اعتمادالسلطنه، محمدحسن: سفرنامه ناصرالدین شاه بر خراسان، تهران، بی‌نا، ۱۳۶۰

افضل الملک، علامحسین: سفرنامه خراسان و کرمان، به اهتمام قدرت الله روشنی زعفرانلو، تهران، نوس، بی‌نا.

التون، ل. دنیل: تاریخ سیاسی و اجتماعی خراسان در زمان حکومت عباسیان، ترجمه مسعود رجب نیا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷
 الهوردیان طوسی، حسن: خراسان، بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۵۲

امام، سید محمد کاظم: مشهد طوسی، یک فصلی از جغرافیای تاریخی خراسان، تهران، انتشارات کتابخانه ملک، ۱۳۴۸

ایران، سازمان برنامه و بودجه، دفتر برنامه و بودجه خراسان: برنامه اجمالی توسعه اقتصادی و اجتماعی

استان خراسان در سال‌های ۵۶-۱۳۵۵، مشهد، ۱۳۵۶

باستانی یاریزی، محمد ابراهیم: از یاریز تا پاریس، هفت شهر، هفت جوش، هفت رنگ، نسهوان، جاویدان، ۱۳۷۰

باقی شهرضایی، عبدالعلی: تاریخ منظوم خراسان، شامل شهرها و رجال آن سامان و خادمان آن استان، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹

بزرگ نیا، علی: بررسی اهمیت تاریخی مناطق از یاد رفته شهرهای مهم خراسان، پایان نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۲-۱۳۵۳

بلینسکی، الکساندر ماکوویچ: خراسان و ماوراءالنهر (آسیای میانه)، ترجمه پرویز ورجاوند، تهران، گفتار، ۱۳۶۲

حزین لاهیجی، محمد علی: سفرنامه حزین، پیراسته و کوتاه شده به وسیله محمد ملایری، تهران، بنیاد، ۱۳۲۲

حکیم الممالک، علیبنی: روزنامه سفر خراسان، زیر نظر ابرح افشار، تهران، انتشارات فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۶

حیدری سراج، محمد مهدی: یحیی در باره آثار تاریخی خراسان (دوره تیموری و صفوی)، پایان نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه فردوسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۳-۱۳۵۲

خطیب، عبدالله مهدی: الحکم الاموی فی خراسان (حکومت بنی‌امیه در خراسان)، ترجمه باقر موسوی، تهران، توکا، ۱۳۵۷

در رکاب نادرشاه، یا سفرنامه عبدالکریم: ترجمه، س، محمود هدایت، تهران، چاپخانه سپهر، ۱۳۳۲

درووئل، گاسپار: سفرنامه درووئل، ترجمه منوچهر اعتماد مقدم، تهران، شبانویز، ۱۳۶۷

رئوفی، شمس: خراسان بزرگ، پایان نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۲۹-۱۳۴۸

رزم آرا، علی: جغرافیای نظامی ایران، خراسان، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۰

رزم آرا، علی: جغرافیای نظامی خراسان شمالی، بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.

رسایل، حسین: در حاشیه سفرنامه خراسان، تهران، گروه آزاد ایرانشناسی، ۱۳۵۲

رنجبر، احمد: خراسان بزرگ، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۳
 ریاحی، محمود: خلاصه‌ای از اوضاع اجتماعی و اقتصادی استان خراسان، پایان نامه تحصیلی، تهران، دانشگاه ملی ایران، دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۵۱

ریاضی، غلامرضا: دانشوران خراسان (جغرافیای تاریخی و ادبی خراسان)، مشهد، باستان، ۱۳۳۶

ریاضی، غلامرضا: راهنمای مشهد، تهران، زوار، ۱۳۳۲

دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مشهد: خراسان و شاهنشاهی ایران، مشهد، شورای دانشگاهی جشن‌های شاهنشاهی ایران، ۱۳۵۰

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس یا ده هزار مایل در ایران، ترجمه حسین سعادت نوری، تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

سلیسی، مهدی: سابقه تاریخی و موقعیت فعلی شهرستان‌های استان خراسان، پایان نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۵۸-۱۳۵۷

شریعتی، علی: راهنمای خراسان، بی‌جا، انتشارات القبا، ۱۳۶۳

شفای بختانی، زین‌العابدین: جغرافیای طبیعی و اقتصادی خراسان و رابطه آن دو، پایان نامه تحصیلی، مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۳۹-۱۳۳۸

شهرضایی، عبدالباقی: تاریخ منظوم خراسان، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹

شیخ‌الرئیس قاجار: بدایع السمر و وقایع السفر، به کوشش سیف الله وحیدنیا، تهران، وحید، ۱۳۵۲

شیروانی، زین‌العابدین بن اسکندر: ریاضی‌السیاحه، تصحیح، مقابله و مقدمه اصغر حامد ربانی، تهران، انتشارات سعدی، ۱۳۳۹

صهبا، ابراهیم: دیداری از ویرانه‌های خراسان، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۷

طاهری، ابوالقاسم: جغرافیای تاریخی خراسان از نظر جهانگردان. تهران، شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران، ۱۳۱۷

علی نقی بن اسماعیل: سفرنامه خراسان. تهران، بی‌نا، ۱۲۸۲ هـ. ق.

غبار، محمد: خراسان. کابل، انجمن تاریخ، ۱۳۲۶

غفاریان، محمدجعفر: ترجمه شهرهای خراسان در معجم البلدان، پایان نامه تحصیلی. مشهد، دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، بی‌نا.

فریزره، جیمز بیلی: سفرنامه فریزره معروف به سفر زمستانی. ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۱

کوزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارنسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کشمیری، مینا: تاریخچه شهرهای خراسان قبل از حمله اعراب به ایران، پایان‌نامه تحصیلی. مشهد، دانشکده ادبیات، ۵۲-۱۳۵۳

گابریل، آلفونس: عبور از صحاری ایران، ترجمه فراسرز نجد سمیع. مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

لشکرنویس نوری، سیدمحمد: سه سفرنامه، هرات، مرو، مشهد، تألیف محمد لشکرنویس نوری (و) هوتم شبندار، به اهتمام قدرت اله روشنی زعفرانلو. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۱۷

مدیرشانه چی، کاظم: مزارات خراسان. مشهد، بی‌نا، ۱۳۱۵

معانی، حسین: بهشت شرق، مشهد، بی‌نا، ۱۳۴۱

مقری، علی اصغر: بناهای تاریخی خراسان. مشهد، انتشارات اداره کل فرهنگ خراسان، ۱۳۵۹

مک گرگور، سی‌ام: شرح سفری به ایالت خراسان. ترجمه مجید مهدی زاده، مشهد، معاونت فرهنگی آستان قدس، ۱۳۶۶

مولوی، عبدالحمید: آثار باستانی خراسان. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۵

مهدویان، اسدالله: بحثی در باره بناهای اسلامی عهد صفویه در خراسان، پایان‌نامه تحصیلی. مشهد،

دانشگاه مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، بی‌نا.

میرزاسراج الدین حاجی میرزا عبدالرشوف: سفرنامه‌ی تحف بخارا، با مقدمه‌ای از دکتر محمد اسدیان. تهران، انتشارات بوعلی، ۱۳۶۹

ناصرالدین شاه: روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه در سفر سوم فرنگستان، به کوشش دکتر محمد اسماعیل رضوانی و فاطمه قاضیها. تهران، انتشارات سازمان اسناد ملی ایران، با همکاری مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۳۶۹

ناصرالدین شاه قاجار: سفرنامه خراسان، زیر نظر دکتر ایرج افشار، بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۵۲

ناصرالدین شاه: سفرنامه دوم خراسان. تهران، کتاب، کاوش، ۱۳۶۳

نقوی، نقیب: فهرست مقالات مربوط به خراسان. مشهد، کتابخانه جامع گوهرشاد، ۱۳۶۲

سیت، چارلز ادوارد: خراسان و سینان، ترجمه قدرت اله روشنی زعفرانلو و مهرداد رهبری. تهران، انتشارات بزراد، ۱۳۶۵

خرم آباد

ادموندز، سیسیل جان (و) دویده، بارون: دو سفرنامه در باره لرستان همراه با رساله لرستان و لرها، نوشته ولادیمیر مینورسکی، ترجمه سکندرامان‌اللهی ولیلی بختیار. تهران، بانک، ۱۳۶۲

جغرافیای لرستان، پیشکوه و پشتکوه (۱۳۰۰ هـ. ق.)، به کوشش سکندرامان‌اللهی بهاروند. خرم آباد، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۰

چریکف، مسیو: سیاحت نامه مسیو چریکف، ترجمه آبکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران. تهران، جیبی، ۱۳۵۸

حزین لاهیجی: سفرنامه حزین، پیوسته و گوناگونی شده به وسیله محمد ملایری. تهران، بنیاد، ۱۳۱۴

دویده، بارون: سفرنامه لرستان و خوزستان، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱

راولینسون، سرهنری: سفرنامه راولینسون، گذر از

زهاب به خوزستان، ترجمه سکندرامان‌اللهی بهاروند. تهران، آگاه، ۱۳۶۲

راولینسون، هنری: سفرنامه هنری راولینسون به لرستان - خوزستان - بختیاری، ترجمه دکتر سکندرامان‌اللهی. خرم آباد، انتشارات انجمن ادب و قلم وابسته به اداره کل فرهنگ و ادب لرستان، ۱۳۵۶

کوزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارنسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

سورگان، ژاک دو: سفرنامه دو مورگان، ترجمه جهانگیر قائم مقامی. تهران، طهوری، ۱۳۳۵

نجم الملک، عبدالغفار بن محمد: سفرنامه خوزستان، به تصحیح محمد دبیر سیاقی. تهران، علمی، ۱۳۳۱

خرمشهر (محمده)

چریکف، مسیو: سیاحت نامه مسیو چریکف، ترجمه آبکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران. تهران، جیبی، ۱۳۵۸

دیولاقوا، مادام ژان: سفرنامه ایران کلبه، شوش، ترجمه علی محمد فره‌وشی، به کوشش بهرام فره‌وشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۲

دیولاقوا، مادام ژان: سفرنامه، خاطرات کاوش‌های باستان‌شناسی شوش ۱۸۸۲-۱۸۸۶، ترجمه ایرج فره‌وشی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

کوزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید سازندارنسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریس، بهمن: جغرافیای مفصل تاریخی غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷

مسجدی، پرویز: روزهای مقاومت خرمشهر. بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۶۰

نقش جهان پارس (مهندسین مشاور): طرح تجدید بنای خرمشهر، مرحله اول - طرح جامع (راهبردی). خرمشهر، وزارت مسکن و شهرسازی، اداره کل مسکن و شهرسازی استان خوزستان، ۱۳۴۹

ویلسن، سرآرنولد تالبوت: سفرنامه ویلسن، یا تاریخ

سیاسی و اقتصادی جنوب غربی ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۳
پوسنی، محمد: پیوستگاه کارون و اروندر رود یا تاریخ خرمشهر. تهران، نیل و ابوریحان، ۱۳۵۰

خلخال

بهزادی، عبی: خلخال. تهران، بی نا، ۱۳۴۳
خاطرات و اسناد ناصرروائی، انقلاب مشروطیت، نهضت جنگلی، دوره نایمتی خلخال: به کوشش ایرج افشار و بهزاد رزاقی. تهران، انتشارات فردوسی، ۱۳۶۳

موسوی اردبیلی نجفی، فخرالدین: تاریخ اردبیل و دانشمندان. شامل اعلام تاریخی از علما و فلاسفه و شرح حال ادبا و شعرا و قسمتی از مشاعر و جغرافیای مشکین شهر و خلخال و آسارا. مطبوعه الآداب فی النجف الاشرف، ۱۳۸۸ و ۱۳۲۷ ش.

خلیج فارس

آنتونی، جان دیوگ: امارات خلیج فارس، پژوهش اقتصادی، سیاسی و اجتماعی. ترجمه مهدی مظفری. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۷
اسدی، بیژن: خلیج فارس از دیدگاه آمار و ارقام (فارسی، انگلیسی). تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، مرکز مطالعات خلیج فارس، ۱۳۶۸
اقباس، عباس: مطالعاتی در باب بحرین و جزایر و سواحل خلیج فارس. تهران، چاپخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۲۸

اقتداری، احمد: آثار شهرهای باستانی سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۴۸

اقتداری، احمد: خلیج فارس. تهران، ابن سینا، ۱۳۲۵
امیرابراهیمی، عبدالرضا: خلیج فارس. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۵
ایسران، اداره کتب انتشارات رادپسو: خلیج فارس (مجموعه سخنرانیهاست که در سمینار خلیج فارس ایراد شده است). تهران، سمینار خلیج فارس، بی نا.

ایران. وزارت اطلاعات: خلیج فارس. بی جا، بی نا، ۱۳۵۵

ایران. وزارت امور خارجه: اسناد وزارت امور خارجه در باره خلیج فارس. بی جا، بی نا، بی تا.

ایران. وزارت امور خارجه: بحرین از دوران هخامنشیان تا امروز. بی جا، بی نا، ۱۳۲۹

ایران. وزارت امور خارجه: نشریه گروه تحقیق مسایل خلیج فارس. بی جا، اداره نهم سیاسی، ۱۳۵۵

ایران. وزارت امور خارجه: وجه تسمیه خلیج فارس. بی جا، نشریه اداره نهم سیاسی، ۱۳۲۹

ایران. وزارت امور خارجه. دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی: نقشه های جغرافیایی و اسناد تاریخی خلیج فارس. تهران، وزارت امور خارجه، دفتر

مطالعات سیاسی و بین المللی با همکاری مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی سحاب، ۱۳۶۸

یاسبندر، غلامعلی: جغرافیای خلیج فارس. تهران، بی نا، ۱۳۱۹

یاسبندر، غلامعلی: خلیج فارس. بی جا، نشریه نیروی دریایی ایران، ۱۳۱۷

یاسبندر، غلامعلی: نقشه های خلیج فارس. بی جا، بی نا، ۱۳۱۷

سلوشر، ویرت فون: سفرنامه بلوشر، ترجمه کیکاوس جهانداری. تهران، خوارزمی، ۱۳۶۳

پهلوی، رضا: سفرنامه خوزستان (۱۳۰۳ ش). تهران، مرکز پژوهش و نشر فرهنگ سیاسی دوران پهلوی، ۱۳۵۵

توه زل، آلفونس: یادداشت های ژنرال توهول در سفر ایران. راجع به سال های ۱۷۸۰-۱۸۱۲ م. ترجمه عباس اقبال. تهران، پسرانی، ۱۳۶۱

جیبلی، موحد: پشتک و خلیج فارس. تهران، بی نا، ۱۳۱۹

جناب، محمدعلی: جغرافیای تاریخی (خلیج فارس آشنایی با امارات آن) جلد اول. بی جا، بی نا، ۱۳۲۹

جناب، محمدعلی: خلیج فارس، نفوذ بیگانگان و رویدادهای سیاسی ۱۸۷۵-۱۹۰۰ میلادی. تهران، پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۵۶

جسول، سر: من در فرماندهی خلیج فارس خدمت

می کردم. بی جا، شرکت سهامی چاپ زرین، ۱۹۲۵ میلادی.

حورانی، جورج اف: در بانوردی عرب. ترجمه دکتر محمد مقدم. تهران، بی نا، ۱۳۳۸

خجسته، مصطفی: بحرین در دو قرن اخیر. شیراز، پیک خجسته، ۱۳۳۸

خسروی، خسرو: جزیره خارک در دوره استیلای نقت. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۴۲

دانشوره، محمود: دبندی ها و شنیدنی های ایران. تهران، بی نا، ۱۳۳۶

دروویلی، گاسپار: سفرنامه دروویلی. ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شیابوز، ۱۳۶۷

رایت، سردیس: انگلیسی ها در میان ایرانیان. ترجمه اسکندر دلدیم. تهران، انتشارات نهال، ۱۳۶۴

رزم آرا، سبهد حاجعلی: جزایر ایران در خلیج فارس. بی جا، انتشارات ستاد ارتش ایران، ۱۳۲۰

رزم آرا، علی: جغرافیای نظامی ایران. جزایر خلیج فارس. تهران، بی نا، ۱۳۲۰

رزم آرا، سبهد حاجعلی: جغرافیای نظامی شهرستان های مرزی. بی جا، انتشارات ستاد ارتش ایران، ۱۳۲۸

زرین قلم، علی: سرزمین بحرین از دوران باستان تا امروز. بی جا، کتابفروشی سیروس، ۱۳۳۷

ساعدی، غلامحسین: اهلی هوا. تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران، ۱۳۲۴

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس. یاد هزار مایل در ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

سنوده، منوچهر: سفرنامه یاندر و جزایر خلیج فارس از مهندسی ناشناخته در زمان محمد شاه قاجار.

۱۲۵۰ تا ۱۲۶۲ قمری، با تصحیح و تحشبه منوچهر سنوده. بی جا، مؤسسه فرهنگی جهانگیری، ۱۳۶۷

سدبدا السلطنه کبابی، محمدعلی: بندرعباس و خلیج فارس. «اعلام الناس فی احوال بندرعباس»، تصحیح و مقدمه از احمد اقتداری به کوشش علی ستایش.

تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

شاملو، محسن : خلیج فارس، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۷

عبدالعقار، نجم الملک : سفرنامه خوزستان، به
 کوشش محمد دبیر سیاقی، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۱

فرامرزی، احمد : جزیره خارک، تهران، انتشارات
 چاپخانه داور پناه، ۱۳۲۷

فرامرزی، احمد : راه آهن اروپا و خلیج فارس، تهران،
 این سیما، ۱۳۲۶

فرمانداری سنادر : فرهنگ جغرافیایی و دهات ایران
در خلیج فارس، بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۲۲

قائم مقامی، جهانگیر : اسناد فارسی - عربی - ترکی
در آرشیو ملی پرتغال در باره هرمز و خلیج فارس،
 جلد اول، تهران، سند بزرگ ارتشداران، ۱۳۵۲

قائم مقامی، جهانگیر : بحرین و مسایل خلیج فارس،
 تهران، انتشارات طهوری، ۱۳۲۱

کاشی، سیدعلی : مرآت الممالک، سفرنامه‌ای به
خلیج فارس، هند، ماوراءالنهر و ایران، ترجمه
 محمود تفضلی و علی گنجعلی، تهران، بنیاد فرهنگ
 ایران، ۱۳۵۵

کوزن، جرج مان : ایران و قضیه ایران، ترجمه وحید
 سازندارنس، ۲ جلد، تهران، انتشارات علمی و
 فرهنگی، ۱۳۶۷

گزارش سفیر کشور پرتغال در دربار شاه سلطان
حسین صفوی : ترجمه از زبان پرتغالی و حواشی از
 ژان اوین، ترجمه پروین حکمت، تهران، دانشگاه
 تهران، ۱۳۵۷

مجتهدزاده، پیروز : جغرافیای تاریخی خلیج فارس،
 تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۲

مجتهدزاده، پیروز : شیخ نشین‌های خلیج فارس،
 تهران، موسسه مطبوعاتی عطایی، ۱۳۴۹

مسعودی، عباس : دبدری از شیخ نشین‌های خلیج
فارس، تهران، انتشارات روزنامه اطلاعات، ۱۳۲۵

مشیرالدوله، میرزا جعفرخان مهندس باشی : رساله
تحقیقات سرحدید، به کوشش محمد مشیری، با
 مقدمه و حواشی، تهران، بنیاد فرهنگ، ۱۳۴۸

مقتدر : کلید خلیج فارس، تهران، بی‌نا، ۱۳۳۳

سلکزاده، علی : جغرافیای طبیعی و تاریخی خلیج
فارس، تهران، بی‌نا، ۱۳۳۳

مؤسسه صحاب : افلس نقشه‌های جغرافیایی و اسناد
تاریخی در باره خلیج فارس از ما قبل تاریخ تا زمان
حاضر، تهران، مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی
 صحاب، ۱۳۲۹

میربان، عباس : جغرافیای تاریخی خلیج فارس و
دریای پارس، خرمشهر، کتابفروشی میربان، ۱۳۵۷

نادری، محمد ابراهیم کازرونی : تاریخ بنادر و جزایر
خلیج فارس، به کوشش مسوچهر ستوده، تهران،
 موسسه فرهنگی جهانگیری، ۱۳۴۷

نخس، سعید : بحرین و حقوق هزار و هفتصد ساله
ایران، تهران، انتشارات طهوری، ۱۳۳۳

نورده، هرمان : زیر آسمان ایران، ترجمه سیمین
 سمعی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۶

نورزاده بوشهری، اسمعیل : ایران کنونی و خلیج
فارس، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۵

نورزاده بوشهری، اسمعیل : فلات قاره و جزایر خلیج
فارس (اسرار سیاسی نفت ایران)، بی‌جا، بی‌نا، ۱۳۳۸

نورزاده بوشهری، اسمعیل : نظری به ایران و خلیج
فارس، تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹

ورجواند، پرویز : سفرنامه جنوب، سیرو سفری در
 کناره‌ها و جزایر خلیج فارس و دریای عمان، تهران،
 چاپخش، ۱۳۵۵

ویلسن، سرآرتو تالبوت : خلیج فارس، ترجمه محمد
 سعیدی، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۲۸

خمین

فرهادی، مرتضی : نامه کمروه، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۹

خواف

رسایل، حسین : در حاشیه سفر، تهران، کتاب سرا،
 گروه آزاد ایرانشناسی، ۱۳۵۲

گابریل، آلفونس : عبور از صحاری ایران، ترجمه
 فرامرزی نجد سمعی، مشهد، مؤسسه چاپ و
 انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

خوانسار

سیبسی، محمد حسین : مأموریت ادبی، با از

خوانسار نا شیراز، تهران، اشرفی، ۱۳۲۹

جسربکف، مسیو : سیاحت نامه مسیو جسربکف،
 ترجمه ایکار مسیحی، به کوشش علی اصغر عمران،
 تهران، جیبس، ۱۳۵۸

دانشور، محمود : دیدن‌ها و شنیدن‌های ایران،
 تهران، بی‌نا، ۱۳۳۴

زهرا، فضل الله : دورنمای خوانسار، تهران، بی‌نا،
 ۱۳۲۱

فیلاندن، اوزن تساپلوتون : سفرنامه اوزن فلاندن در
سال‌های ۱۸۲۰-۱۸۲۱، ترجمه حسین نور صادقی،
 تهران، اشرفی، ۱۳۵۶

خوزستان

آرمند، عبدالصاحب : وضع جغرافیایی و تاریخی
خوزستان و دشت میشان، بی‌جا، شورای جشن
 شاهنشاهی، ۱۳۵۰

ابودلف، معرب مهمل خزرجی : سفرنامه ابودلف در
ایران، با تعلیقات و تحقیقات ولادیمیر مینورسکی،
 ترجمه سید ابوالفضل طباطبایی، تهران، زوار، ۱۳۵۲

افشار سیستانی، ابرج : نگاهی به خوزستان، تهران،
 نشر هنر، ۱۳۶۶

اقتداری، احمد : خوزستان و کهکلیویه و ممسی
(جغرافیای تاریخی و آثار باستانی)، تهران، انجمن
 آثار ملی، ۱۳۵۹

اقتداری، احمد : دیار شهبان، آثار و بناهای تاریخی
خوزستان، تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۵۲

امام شوشتری، محمدعلی : تاریخ جغرافیای
خوزستان، تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۱

امیری، سهراب : خوزستان، گهواره شاهنشاهی ایران،
 با مقدمه گیرشمن، تهران، بی‌نا، ۱۳۵۰

ایران، وزارت ارشاد اسلامی، دفتر پژوهش‌ها و
 برنامه‌ریزی فرهنگی : پروسی مراکز فرهنگی شهرهای
استان خوزستان، کتاب اول : شهرهای شهرستان
 دشت آزادگان، دفتر اول - سوسنگر، دفتر دوم -
 بستان، دفتر سوم - هوزگان دهویزه، تهران، دفتر
 پژوهش‌ها و برنامه‌ریزی فرهنگی، ۱۳۶۳

ساین وهوسه : سفرنامه جنوب ایران، ترجمه و

تعلیقات از محمد حسن اعتماد السلطنه، تصحیح میرهاشم محدث. تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳

پورداود، ابراهیم: پیرامون خوزستان. تهران، کانون باستان شناسان ایران، ۱۳۳۳

پهلوی، رضا: سفرنامه خوزستان (۱۳۰۳ ش). تهران، مرکز پژوهش و نشر فرهنگ سیاسی دوران پهلوی، ۱۳۵۵

دانشور، محمود: دیدنی‌ها و شنیدنی‌های ایران. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۶

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل. ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

دوید، بارون: سفرنامه لرستان و خوزستان. ترجمه محمدحسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۱

دیولاقوا، مادام ژان: سفرنامه، خاطرات کاوش‌های باستان شناسی شوش، ۱۸۸۲-۱۸۸۶. ترجمه ایرج فردوسی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۹

راولینسون، سرهنری: سفرنامه راولینسون. گذر از زهاب به خوزستان، ترجمه سکندرامان اللهی بهاروند. تهران، آگاه، ۱۳۶۲

راولینسون، هنری: سفرنامه هنری راولینسون به لرستان - خوزستان - بختیاری. ترجمه دکتر سکندر امان اللهی. خرم‌آباد، انتشارات انجمن ادب و قلم وابسته به اداره کل فرهنگ و ادب لرستان، ۱۳۵۶

رزم‌آرا، علی: جغرافیای نظامی ایران، خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۰

رشیدیان، سیف‌الله: جغرافیای خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۳۲

رشیدیان، نیره زمان: نگاهی به تاریخ خوزستان. با مقدمه دکتر باستانی پازیزی. تهران، بوعلی، ۱۳۶۷

سایکس، سرپرسی: سفرنامه سرپرسی سایکس، یاده هزار مایل در ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات لوحه، ۱۳۶۳

ظهیر الاسلام دزقولی، صدرالدین: شکرستان، در تاریخ شش هزار ساله خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۰۸

کرزن، جرج مان: ایران. ترجمه و اقتباس علی جواهر کلام، ۲جلد. تهران، انتشارات ابن سینا، ۱۳۳۰

کرزن، جرج مان: ایران و قضیه ایران. ترجمه وحید سازندارنسی، ۲ جلد. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۷

کریمی، بهمن: جغرافیای مفصل تاریخی غرب ایران. تهران، چاپخانه سعادت، ۱۳۱۷

کسروی، تسبیزی، احمد: تاریخ پانصد ساله خوزستان. تهران، انتشارات خواجه، ۱۳۶۲

لمبتون، ا.ک.س: مالک وزارت در ایران. ترجمه منوچهر امیری. تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۲

میریان، عباس: جغرافیای تاریخی سرزمین خوزستان. تهران، مصطفوی و خرمشهر، میریان، ۱۳۵۲

نجم الملک، عبدالغفار (حاج میرزا): سفرنامه خوزستان، (۱۲۹۹ هـ.ق.) به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، علمی، ۱۳۴۱

نجفی، سید محمد باقر: خوزستان در منابع ایرانی‌شناسی، کلیات دفتر یکم. تهران، طهوری، ۱۳۶۱

وامقی، ایرج: راهنمای خوزستان. تهران، بی‌نا، ۱۳۴۵

ویلسن، سرآرتولد نالیوت: سفرنامه ویلسن، یا تاریخ سیاسی و اقتصادی جنوب غربی ایران. ترجمه حسین سعادت نوری. تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۳

خوی

آقاسی، مهدی: تاریخ خوی. تبریز، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، موسسه تاریخ و فرهنگ ایران، ۱۳۵۰

امینی، داود: مسافرت شاهانه به آذربایجان. تهران، انتشارات بنگاه مطبوعاتی افشاری، ۱۳۲۷

اوبن، اوژن: ایران امروز. ترجمه علی اصغر سعیدی. تهران، زوار، ۱۳۶۲

باختری، هوشنگ: در دیار آشنا. تهران، انتشارات چاپ روز، بی‌نا.

خلیلی عرفانی، محمدرضا: خاطرات سفر آذربایجان و کردستان. تهران، چاپخانه ارتش، ۱۳۲۸

دروویل، گاسپار: سفرنامه دروویل. ترجمه منوچهر اعتماد مقدم. تهران، شباویز، ۱۳۶۷

ژویسر، ب. امده: مسافرت در ایران و ارمنستان. به انضمام جزوه‌ای در باره گیلان و مازندران، ترجمه علی قلی اعتماد مقدم. تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۲۷

سرای، حسین بن عبدالله: مخزن الوقایع. شرح مأموریت و مسافرت فرخ خان امین الدوله، به کوشش کریم اصفهانیان و قدرت الله روشنی (زعفرانلو). تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۲

سیاح محلاتی، حاج محمد علی: خاطرات حاج سیاح یا دوره خوف و وحشت. به کوشش حمید سیاح. تهران، خوارزمی، ۱۳۵۶

شاردن، ژان: دایرة المعارف تمدن ایران. سیاحت نامه شاردن. ترجمه محمد عباسی، ۷ جلد. تهران، امیرکبیر، ۱۳۳۵-۱۳۴۵

علوی، احمد: خاطرات سفر ترکیه به سال ۱۳۲۸. تهران، بی‌نا، ۱۳۲۹

فریزر، جیمز بیلی: سفرنامه فریزر. معروف به سفر زمستانی. ترجمه منوچهر امیری. تهران، توس، ۱۳۶۴

فلاندن، اوژن ناپلئون: سفرنامه اوژن فلاندن در سال‌های ۱۸۲۰-۱۸۲۱. ترجمه حسین نورصادقی. تهران، اشراقی، ۱۳۵۶

کلاویخو: سفرنامه کلاویخو. ترجمه مسعود رجب نیا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۶

گرمرودی، عبدالفتاح: سفرنامه حسین خان آجودانیاشی (نظام الدوله). نوشته میرزا عبدالفتاح گرمرودی، تألیف محمد مشیری. تهران، علمی، ۱۳۴۷

ناصر خسرو: سفرنامه ناصر خسرو. به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۴

وامبری، آرمستینوس: زندگی و سفرهای وامبری. دنباله سیاحت درویشی دروغین، ترجمه محمد حسین آریا. تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۲